

Läroplaner 1990:105-106

Läroplan Allmän del

för kommunal och statlig utbildning för vuxna

Tim- och kursplaner för:

1990:105
1990:106

Svenska som andraspråk etapp 1
Svenska som andraspråk etapp 2

L₈₂
VUX

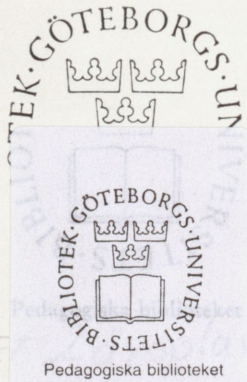
Läroplan
895

REF

Innehåll

1990:105	Svenska som andraspråk etapp 1	5
	Mål	5
	Huvudmoment	7
1990:106	Svenska som andraspråk etapp 2	10
	Mål	10
	Huvudmoment	12

Förord

14000

000495282

Denna del av Läroplan för kommunal och statlig utbildning för vuxna (Lvux 82) innehåller tim- och kursplaner för svenska som andraspråk etapp 1 och 2.

Kursplanerna har fastställts av SÖ den 20 december 1990 med stöd av 1 kap 12 § vuxenutbildningsförordningen (SFS 1985:288). De gäller från den 1 januari 1991.

Tidigare kursplaner, kungjorda i Läroplaner 1985:10 (etapp 1) och 1989:94 (etapp 2), kan dock tillämpas till och med den 30 juni 1991.

Stockholm i december

Leif Davidsson

Sune Stjärnlöf

Läroplan för kommunal och statlig utbildning för vuxna

Svenska som andraspråk etapp 1

TIMPLAN

Högsta antal lektioner: 250

KURSPLAN

Kurskod: 6579001

Kursen bygger på att deltagarna har kunskaper och färdigheter motsvarande genomgången grundläggande svenskundervisning för vuxna invandrare (grund-sfi) enligt läroplanen för den undervisningen.

MÅL

Genom studierna skall de studerande tillägna sig en sådan förmåga att använda språket som kommunikationsmedel i tal och skrift att de kan delta och verka i det svenska samhället.

De studerande skall få sådana färdigheter i språket och kunskaper om svenska förhållanden och svensk kultur i ett interkulturellt perspektiv som de har glädje av och användning för vid fortsatt utbildning, i sitt arbete och på sin fritid.

Undervisningen skall utgå från de studerandes behov, erfarenheter och intressen och inriktas mot att de studerande utvecklar sin förmåga att ta ansvar för planeringen av sina studier och lär sig använda de hjälpmedel som behövs för att lära sig språket. De studerande skall också uppmuntras att kontinuerligt utvärdera sin egen inläring.

Genom studierna skall de studerande få förmåga och intresse att också på egen hand och i kontakt med den omgivande svenska språkmiljön vidareutveckla sina språkfärdigheter.

Undervisningen syftar till att de studerande skall:

- kunna samtala om och diskutera egna erfarenheter, aktuella frågor, sociala och kulturella företeelser
- kunna följa och förstå huvudinnehållet i muntliga eller skriftliga framställningar, exempelvis debatter, tidningsartiklar och skönlitterära texter
- utveckla sin kunskap om svenska värderingar och referensramar genom läsning av framför allt skönlitteratur

- bli medvetna om att kulturella särdrag påverkar kommunikationssituationer som samtal med myndighetspersoner, anställningsintervju etc
- utveckla sin kunskap om svenska språkets struktur och förbättra sitt uttal, inte minst vad gäller prosodin
- utveckla förmågan att arbeta självständigt med ordböcker och andra hjälpmedel och lära sig utnyttja bibliotekets resurser och få kännedom om olika typer av databaser
- bli medvetna om språklig variation, t ex talspråk/skriftspråk, slang/vårdat språk, regionala varianter
- utveckla sin förmåga att argumentera i tal och skrift
- kunna muntligt och skriftligt sammanfatta och kommentera t ex en tidningsartikel, en novell, ett radio- eller tv-program
- kunna efter förberedelse uttrycka sig i tal och skrift med en god språklig korrekthet
- kunna uttrycka känslor, värderingar och åsikter i olika sammanhang
- ha viss kunskap om hur framställningar i massmedier påverkar attityder och opinionsbildning
- ha någon inblick i hur det svenska språket utvecklats under 1900-talet
- ha kännedom om några välkända svenska författare och deras verk.

Samtala och diskutera

De studerande skall i olika situationer samtala om och diskutera

- vardagsliv, arbete och utbildning
- levnadsvillkor och samhällsförhållanden i Sverige och andra länder
- aktuella frågor och debattämnen
- tidningsartiklar, läst litteratur, radio- och tv-program
- arbetsformer, planering och utvärdering

De studerande skall arbeta med

- att förstå och uttrycka olika språkliga funktioner som att ta emot och ge information
- att argumentera för åsikter och värderingar
- att pröva sin språkförmåga i kontakt med den omgivande språkmiljön
- att förbättra sitt uttal både vad avser prosodi och enskilda ljud
- att bli medvetna om hur kulturella särdrag kan påverka olika kommunikationssituationer.

Arbeta med att förstå talad och skriven svenska

De studerande skall arbeta med

- att lyssna på och förstå talad svenska i olika medier och i olika situationer som debatter, nyhetsuppläsningar etc
- meddelanden och brev av olika slag
- tidningstexter, facktexter och lärobokstexter i olika ämnen
- litterära texter.

Det språkliga materialet skall belysa förhållandena i Sverige när det gäller

- värderingar, normer, kulturliv, sociala förhållanden, arbetsliv och utbildningssystem
- historia, religion, geografi, natur och miljö.

De studerande skall lyssna eller läsa för att

- skaffa sig information
- få upplevelser och underhållning
- få idéer och argument
- bli medvetna om massmediers roll som opinionsbildare
- bli medvetna om och känna igen språkliga variationer såväl i talspråk som i skriftspråk
- utvidga sitt ord- och frasförråd
- befästa och utöka sin kunskap om svenskans struktur både när det gäller syntax och formlära. Stor vikt bör läggas vid meningsbyggnaden och svenskans speciella svårigheter när det gäller ordföljd, tempus, substantiv/adjektivböjning etc.

Formulera sig i förberett tal

De studerande skall efter förberedelse kunna ge muntliga redogörelser för förhållanden som de själva känner väl till i form av

- berättelser,
- beskrivningar och instruktioner
- sammanfattningar och kommentarer.

De studerande skall utveckla sin förmåga att

- strukturera stoff
- presentera sitt material på ett ledigt sätt med hjälp av t ex stolpmanuskript och AV-hjälpmedel.

Formulera sig i skrift

De studerande skall skriva

- meddelanden och brev av olika slag
- berättelser, beskrivningar, sammanfattningar och kommentarer.

Efter eget val och uttrycksbehov kan de studerande även skriva

- dagboksanteckningar, insändare, annonser, dikter, noveller etc.

Under skrivarbetet skall de studerande få tillfälle att i samarbete med varandra och läraren

- analysera skrivuppgiften i fråga om ämne och syfte
- samla stoff och strukturera det
- inventera ordförråd och fraser
- skriva utkast och bearbeta materialet med tanke på innehåll, disposition och form; när det gäller formen bör generellt större vikt läggas vid syntax och meningsbyggnad än vid enskilda former.

Arbeta med litteratur

Litteraturläsning i svenska som andraspråk är ett medel att ge de studerande kunskap om svensk kultur och svenskt samhälle. Ett annat syfte är att träna läsförståelse och vidga ordförrådet.

Det förutsätts att detta huvudmoment integreras med övriga huvudmoment.

De studerande skall

- få kännedom om några välkända svenska författare och deras verk
- läsa berättelser, noveller, dikter och någon kortare roman.

De studerande skall också få tillfälle att reflektera över, diskutera och skriva om de lästa texterna.

GODKÄND

För betyget Godkänd i svenska som andraspråk etapp 1 krävs att den studerande

- har ett sådant uttal och en sådan språkfärdighet att den muntliga kommunikationen fungerar
- kan samtala om och diskutera vardagliga, allmänna och aktuella ämnen
- kan följa och förstå huvudinnehållet i en muntlig framställning, t ex en debatt eller ett föredrag
- kan förstå huvudinnehållet i såväl en längre tidningsartikel som en litterär text
- har grundläggande kunskap om svenska språkets form och struktur
- kan efter förberedelse berätta om och kommentera egna upplevelser och erfarenheter, någon läst text etc
- kan skriva meddelanden, brev, berättelser och sammanfattningar samt i någon mån uttrycka idéer och åsikter; språkbehandlingen måste vara sådan att innebörden i det skrivna inte missförstås även om t ex formfel, ordföljdfel och ordvalsfel kan förekomma
- har kännedom om några välkända svenska författare
- har läst några skönlitterära texter - noveller, dikter och någon roman
- har viss kännedom om svenska normer och värderingar samt om svensk kultur och svenskt samhälle
- kan skaffa sig information och kunskap genom ordböcker, uppslagsböcker och texter av olika slag
- har erfarenhet av att planera, genomföra och utvärdera sitt arbete.

Läroplan för kommunal och statlig utbildning för vuxna

Svenska som andraspråk etapp 2

TIMPLAN

Högsta antal lektioner: 120

KURSPLAN

Kurskod: 6579002

MÅL

Genom studierna skall de studerande vidareutveckla sin förmåga att använda språket som kommunikationsmedel i tal och skrift så att de kan aktivt delta och verka i svenskt samhällsliv.

De studerande skall få sådana färdigheter i språket och kunskaper om det svenska samhället och svensk kultur i ett interkulturellt perspektiv som de har glädje av och användning för vid studier i andra ämnen, vid fortsatt utbildning, i sitt arbete och på sin fritid.

Undervisningen skall utgå från de studerandes behov, erfarenheter och intressen. De studerande skall vidareutveckla sin förmåga att ta ansvar för planering och genomförande av sina studier och att använda de hjälpmedel som behövs för att lära sig språket. De studerande skall också kontinuerligt utvärdera sin egen inläring.

Genom studierna skall de studerande få förmåga och intresse att på egen hand och i kontakt med den omgivande svenska språkmiljön vidareutveckla sina språkfärdigheter.

Undervisningen syftar till att de studerande skall:

- kunna samtala om och diskutera aktuella frågor och sociala och kulturella företeelser med god språkbehandling
  - kunna förstå innehållet i längre muntliga och skriftliga framställningar, exempelvis föredrag eller tidningsartiklar
  - kunna tillgodogöra sig skönlitterära verk
  - kunna skaffa sig fördjupad kunskap om svenska värderingar och referensramar genom läsning av sakprosa och skönlitteratur
- 10 - bli medvetna om hur kulturella särdrag påverkar olika kommunikationssituationer

- skaffa sig en fördjupad kunskap om svenska språkets struktur och förbättra sitt uttal
- kunna använda olika hjälpmedel och informationskällor
- kunna uppfatta och tolka språklig variation, dvs hur språket anpassas till situation och mottagare
- ha kännedom om och ha mött vanliga regionala varianter av det svenska språket
- kunna analysera en argumenterande framställning och själva ha förmåga att argumentera i tal och skrift med beaktande av saklighet och relevans
- kunna efter förberedelse uttrycka sig i tal och skrift med god språklig korrekthet och ha förmåga att strukturera sin framställning och variera sitt språk efter situation och mottagare
- kunna uttrycka känslor, värderingar och åsikter på ett nyanserat sätt
- ha fördjupad kunskap om hur framställningar i massmedier påverkar attityder och opinionsbildning
- ha en viss kunskap om svenska språkets utveckling historiskt
- ha översiktlig kunskap om några viktiga litterära epoker i västerlandets litteraturhistoria
- ha kännedom om några viktiga svenska författare från 1800-talets mitt och framåt

HUVUDMOMENT

Samtala och diskutera

De studerande skall i olika situationer, både informella och mer formella, samtala om och diskutera

- egna intressen och erfarenheter från vardags- och yrkesliv
- levnadsvillkor och samhällsförhållanden i Sverige och andra länder
- aktuella frågor och debattämnen
- tidningsartiklar, läst litteratur, radio- och tv-program, teater och film
- arbetsformer, planering och utvärdering

De studerande skall arbeta med

- att vidareutveckla sin förmåga att förstå och uttrycka skilda språkliga funktioner
- att argumentera för och bemöta åsikter och värderingar
- att pröva sin språkförmåga i kontakt med den omgivande språkmiljön
- att förbättra sitt uttal både vad avser prosodi och enskilda ljud
- att analysera hur kulturella särdrag påverkar olika kommunikationssituationer

Arbeta med att förstå talad och skriven svenska

De studerande skall arbeta med

- att lyssna på och förstå talad svenska i såväl informella som formella situationer
- tidningstexter, facktexter och lärobokstexter i olika ämnen
- litterära texter.

Det språkliga materialet skall belysa förhållandena i Sverige när det gäller

- värderingar, normer, kulturliv, sociala förhållanden, arbetsliv, utbildningssystem och lagstiftning
- historia, religion, geografi, natur och miljö.

De studerande skall lyssna eller läsa för att

- skaffa sig information
- få upplevelser och underhållning
- få idéer och argument
- förstå massmediernas roll i samhället
- öka sin förmåga att känna igen och förstå olika former och stilnivåer av talat och skrivet språk
- få förmåga att tillgodogöra sig större textmassor
- utvidga sitt ord- och frasförråd
- befästa och fördjupa sin kunskap om svenskans struktur - speciellt om ordbildning, tempus och bestämdhet och mer komplicerade konstruktioner när det gäller t ex ordföljd och meningsbyggnad.

Formulera sig i förberett tal

De studerande skall tala förberett om olika ämnen som väljs efter intresse och uttrycka sig i form av

- berättelser och referat
- analyser, kommentarer och argumenterande framställningar

De studerande skall utveckla sin förmåga att

- strukturera stoff
- anpassa en framställnings innehåll till situation och åhörare och presentera sitt material på ett ledigt sätt med hjälp av t ex stolpmanuskript och AV-hjälpmedel.

Formulera sig i skrift

De studerande skall skriva

- berättelser, beskrivningar, sammanfattningar, referat, kommentarer och analyser
- sammanställningar av uppgifter ur olika källor.

Efter eget val och uttrycksbehov kan de studerande även skriva

- dagboksanteckningar, insändare, annonser, dikter, dialoger, noveller etc

Under skrivarbetet skall de studerande få tillfälle att i samarbete med varandra och läraren

- analysera skrivuppgiften i fråga om ämne, syfte, mottagare och stil
- samla stoff och strukturera det
- skriva utkast och bearbeta materialet med tanke på innehåll, disposition och form; när det gäller formen bör generellt större vikt läggas vid syntax och meningsbyggnad än vid enskilda former.

Arbeta med litteratur

Litteraturläsning i svenska som andraspråk är ett medel att ge deltagarna kunskap om svensk kultur och svenskt samhälle. Ett annat syfte är att träna läsförståelse och vidga ordförrådet. Läsningen bör koncentreras på modern svensk skönlitteratur.

Momentet skall dessutom ge deltagarna en översiktlig kunskap om den svenska och västerländska litteraturens utveckling, med syfte att deltagarna skall få en vidgad kunskap om och förståelse för det svenska kulturarvet.

Det förutsätts att detta huvudmoment integreras med övriga huvudmoment.

Deltagarna skall

- läsa ett urval svensk skönlitteratur från 1900-talet; i urvalet skall romaner, noveller, dikter och något drama ingå
- få en kort översiktlig bakgrund till den svenska och västerländska litteraturens utveckling omfattande några viktiga epoker, t ex antikens litteratur och mytologi, isländsk

litteratur och nordisk mytologi, 1800-talets realism och naturalism

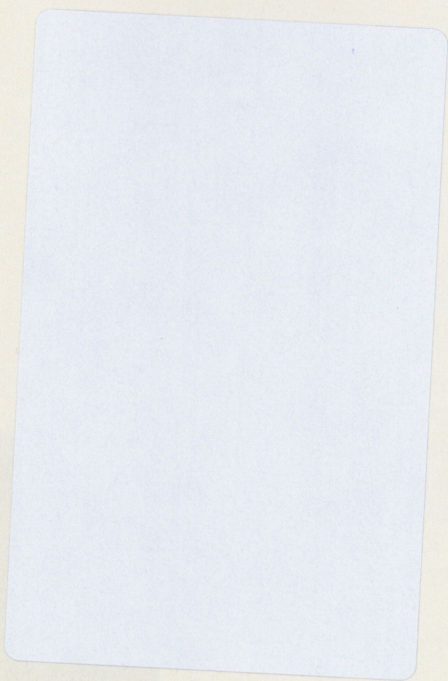
- få kännedom om några viktiga svenska författare från 1800-talets mitt och framåt.

Efter eget val kan deltagarna också läsa

- äldre litteratur - svensk eller utländsk
- modern utländsk litteratur.

Deltagarna skall få tillfälle att reflektera över, diskutera och skriva om de lästa texterna. Det är viktigt att den beläsenhet många deltagare har från sina hemländer tas till vara i undervisningen.

Ansvarig utgivare: Leif Davidsson,
Skolöverstyrelsen, 106 42 Stockholm
Redaktör: Marja Bennerdt
Redaktionens adress: Skolöverstyrelsen, 106 42 Stockholm
Telefon: 08-783 24 32 redaktören direkt; SÖ:s vx 783 20 00
Separatexemplar till särskilt pris: Allmänna Förlaget, Kundtjänst,
106 47 Stockholm. Telefon 08-739 96 30
Prenumeration: Allmänna Förlaget, Prenumeration, 106 47 Stockholm.
Telefon 08-739 96 40